

Istnieje szereg warunków koniecznych, aby w ramach transformacji przemysłowej w kierunku ekologicznej i cyfrowej gospodarki europejskiej osiągnąć zrównoważoną, sprawiedliwą i społecznie akceptowalną przyszłość w Europie. Pandemia sprawiła, że jeszcze pilniejsza stała się potrzeba znacznie szerszego i silniejszego

udziału partnerów społecznych i społeczeństwa obywatelskiego w kształtowaniu polityki na wszystkich szczeblach, zwłaszcza w zakresie agendy społecznej. Komitet uważa, że konieczne jest uznanie komplementarności między polityką dotyczącą zmiany klimatu i polityką dotyczącą gospodarki o obiegu zamkniętym a

odpowiedzialnością społeczną przedsiębiorstw, a także podkreślenie wymiennej specyfiki energii ze źródeł odnawialnych. Rola pracodawców, przedsiębiorców i zaangażowanie sektora prywatnego w stymulowanie zmian strukturalnych są kluczowe dla transformacji przemysłowej. Ponieważ innowacje w Europie

zazwyczaj pochodzą od małych podmiotów, należy skupić się na tworzeniu sprzyjającego otoczenia biznesowego i na promowaniu potencjału sektora małych i średnich przedsiębiorstw, które świadczą usługi oparte na wiedzy na wysokim poziomie. Często odgrywają one pionierską rolę w zakresie pozycjonowania rynkowego

powiązanych sektorów oraz są niezawodnymi i odpornymi na kryzysy pracodawcami. Należy także wykorzystać doświadczenia przedsiębiorstw i organizacji gospodarki społecznej, gdyż działają one w obszarach, na które mają wpływ transformacja ekologiczna i cyfrowa. W związku z tym należy promować

działalność tych przedsiębiorstw i organizacji oraz ich procesy innowacji społecznych. Należy w spójny sposób wprowadzić mechanizm kierowania środkami finansowymi sektora prywatnego na inwestycje zgodne z kryteriami z zakresu ochrony środowiska, polityki społecznej i ładu korporacyjnego. W związku z tym

strategie dotyczące unii bankowej, unii rynków kapitałowych, zrównoważonego finansowania, finansowania cyfrowego i sektora małych i średnich przedsiębiorstw wzajemnie się wzmacniają. Uzasadniają również kierowanie funduszy na bardziej produktywne projekty w gospodarce, w której potrzeby finansowe związane z

tymi projektami zależą od sektora bankowego. Należy wzmocnić rolę regionów w programie transformacji. Oprócz pogodzenia długoterminowych ambicji w zakresie transformacji z krótkoterminowymi priorytetami do najważniejszych założeń należą planowanie długoterminowe, podejście silnie ukierunkowane na

konkretny obszar, inteligentna specjalizacja oraz program w zakresie kapitału ludzkiego. Komitet uważa, że instrumenty finansowania i wsparcia na rzecz działań związanych z transformacją należy uzupełnić środkami krajowymi, przy czym niezbędna jest koordynacja między różnymi szczeblami zarządzania.

Aby zapewnić wystarczające finansowanie, Komitet opowiada się również za szerszym zakresem zasobów własnych. Program dotyczący kapitału ludzkiego jest jednym z warunków koniecznych do udanej transformacji. Szereg podmiotów, w tym instytucje oświatowe, pracodawcy, związki zawodowe, publiczne służby zatrudnienia,

organizacje pozarządowe i pracownicze, musi współpracować w zakresie rozwoju kwalifikacji oraz przewidywania pełnego zestawu przyszłych nowych i starych potrzeb w tym obszarze. Komitet z zadowoleniem przyjmuje zapowiedziany plan działania na rzecz wdrożenia filaru praw socjalnych. Należy wzmocnić odpowiedni

dorobek prawny w zakresie prawa pracy, aby lepiej wspierać sprawiedliwe transformacje dla pracowników. W planie działania należy określić minimalne podstawowe listy praw, w tym prawo do bezpieczeństwa i higieny pracy obejmujące wszystkich pracowników i nowe rodzaje pracy, prawo do informacji, konsultacji,

współdecydowania i uczestnictwa nieograniczające się do sytuacji transformacji, prawo do rozwoju kwalifikacji, minimalne normy w zakresie ubezpieczenia na wypadek bezrobocia, minimalne wynagrodzenie, konsultacje zbiorowe. Przedsiębiorstwa i pracownicy stoją w obliczu ogromnych skutków społecznych i

gospodarczych pandemii. Wiele przedsiębiorstw upada, tracimy miejsca pracy, gospodarstwa domowe tracą źródła utrzymania. Pomimo niepowtarzalnych gospodarczych środków ratunkowych mających na celu złagodzenie skutków blokady dla zatrudnienia i przedsiębiorstw prognozy gospodarcze są bardzo niepokojące.

Należy identyfikować i wspierać kluczowe branże przemysłu i sektory, od zasobów ludzkich po badania naukowe, co złoży się na politykę przemysłową chroniącą te strategiczne sektory na rynku, a także zapewni bezpieczeństwo dostaw kluczowych zasobów. Polityka przemysłowa powinna służyć jako element nadrzędny

koordynujący wszystkie różne polityki w spójny i kompleksowy sposób, aby zapewnić synergię. Proces ten będzie możliwy jedynie przy aktywnym udziale organizacji społeczeństwa obywatelskiego i partnerów społecznych. Bez programu nazwanego ładu społecznym, opartego na demokratycznym i skutecznym udziale obywateli Unii

Europejskiej, nie będzie korzystnego Zielonego Ładu dla wszystkich. Określenie, które pojawiło się w tym kontekście w odniesieniu do przemian środowiskowych i technologicznych, to sprawiedliwa zmiana. Komitet postrzega sprawiedliwą transformację jako podstawowy element zarówno budżetu, jak i planu odbudowy,

który ma na celu stworzenie bardziej ekologicznej gospodarki europejskiej. Konieczne jest zatem szersze rozumienie sprawiedliwej transformacji, wyjście poza gospodarkę opartą na węglu, w ramach której w pełni wdroży się filar praw socjalnych w oparciu o nową umowę społeczną, przy jednoczesnym przeprowadzeniu

reform w zakresie systemów redystrybucji, zadbania o równowagę między życiem zawodowym a prywatnym oraz zapewnieniu równouprawnienia płci. Szczególnie ważne w odniesieniu do wdrażania praw socjalnych są wysokiej jakości miejsca pracy dla wszystkich, dostęp do wysokiej jakości edukacji i szkoleń, w tym

prawo do uczenia się przez całe życie, zwłaszcza dla grup społecznie wrażliwych, równy dostęp do opieki zdrowotnej i usług socjalnych dla wszystkich, ochrona socjalna oraz włączenie grup społecznie wrażliwych, takich jak długotrwale bezrobotni, kobiety, ludzie młodzi, migranci czy osoby z niepełnosprawnością.

Wszystkie te ważne cele można osiągnąć w oparciu o prosperującą gospodarkę, nowe miejsca pracy dla wysoko wykwalifikowanych pracowników oferowane przez pracodawców oraz niezbędne inwestycje w nowe technologie. Państwa i regiony przechodzące transformację przemysłową zazwyczaj stoją przed wyzwaniami związanymi z

modernizacją ich bazy przemysłowej, podnoszeniem kwalifikacji siły roboczej, rekompensowaniem utraty miejsc pracy w kluczowych sektorach oraz podnoszeniem niskiej wydajności, która ogranicza wzrost dochodów. Zasadniczo odniosłyby one korzyść z wdrażania postępów technologicznych oraz związanych z nimi zmian, jednak

niektóre miejsca i określone grupy ludności, zwłaszcza grupy społecznie wrażliwe, takie jak osoby niepełnosprawne, osoby starsze, Romowie i migranci, są narażone na ryzyko pozostania w tyle. Stawianie czoła wyzwaniom związanym z długoterminową transformacją wymaga przewidywania zmian i aktywnego zarządzania

transformacją ze strony osób odpowiedzialnych za kształtowanie polityki, partnerów społecznych, organizacji społeczeństwa obywatelskiego i kluczowych zainteresowanych stron w tych krajach i regionach. Dialog społeczny, informowanie pracowników i reprezentujących ich organizacji, konsultacje z nimi oraz ich

uczestnictwo w organach decyzyjnych takich jak zarządy i rady nadzorcze, odgrywają zasadniczą rolę w procesie decyzyjnym w przedsiębiorstwie. Są to ważne procesy związane z wywieraniem wpływu na ten proces decyzyjny, tak aby zarządzać przemianami w przedsiębiorstwie w sposób przyszłościowy. Komitet wzywa Komisję

do wzmocnienia i rozwinięcia wymiaru socjalnego w przyszłej zaktualizowanej strategii przemysłowej. Radzenie sobie z kryzysem związanym z pandemią i umożliwienie udanej transformacji przemysłowej leży w interesie wszystkich grup zainteresowanych stron i wymaga wspólnego wysiłku i wspólnych celów, takich jak

długoterminowy rozwój biznesu, a także skuteczny dialog społeczny w atmosferze zaufania i pozytywnego nastawienia. Komitet uważa, że dobre, a tym samym zrównoważone zarządzanie przedsiębiorstwem i wspólne przewidywanie zmian musi opierać się na sprawdzonych minimalnych standardach prawnych rynku wewnętrznego, przy czym

głos pracowników powinien być wyrażony poprzez ich informowanie, konsultacje z nimi oraz ich uczestnictwo w zarządach przedsiębiorstw. Cyfryzacja i automatyzacja mają zarówno pozytywne, jak i negatywne skutki dla gospodarki i społeczeństwa. Transformacja ta wymagałaby regulacji, która podążałaby za tempem

transformacji technologicznej i przewidywania zmian poprzez zaangażowanie na przykład partnerów społecznych. Obejmuje to zagwarantowanie szkoleń dla pracowników oraz negocjowanie układów zbiorowych w celu wspierania autonomii pracy i zapewnienia równowagi między życiem zawodowym a prywatnym. Cyfryzacja i

gospodarka cyfrowa doprowadziły również do pojawienia się nowych form pracy, takich jak praca za pośrednictwem platform, gdzie pracownicy nie mają żadnego zabezpieczenia socjalnego i bezpieczeństwa zatrudnienia, często pracują w bardzo niepewnych warunkach i mają niejasny status. Należy ujednoczyć ich warunki

pracy i status, aby wspierać sprawiedliwą mobilność i integrację na rynku wewnętrznym. Komitet dostrzega potrzebę zapewnienia w tym celu pewności prawa dla pracowników poprzez określenie statusu prawnego pracy w gospodarce opartej na platformach cyfrowych. Niski dostęp do ochrony socjalnej lub jego brak

pociąga za sobą koszty nie tylko dla samych pracowników, ale także dla systemów zabezpieczenia społecznego. Transformacja cyfrowa wiąże się również z potencjalnymi zagrożeniami w takich obszarach, jak stabilność finansowa, przestępczość finansowa i ochrona konsumentów. Zagrożenia te mogą jeszcze wzrosnąć ze

względu na nierównomierny rozwój sytuacji na świecie w zakresie regulacji sektora. Zaleca również, aby Unia Europejska wznowiła inicjatywę dotyczącą opodatkowania dużych przedsiębiorstw cyfrowych. Pracownikom należy umożliwić odpowiednie przygotowanie się do sytuacji na rynku pracy, a zachodzące już zmiany

gospodarcze będą miały zasadnicze znaczenie dla rozwoju przemysłu i szerszego sukcesu gospodarczego Europy. Nowe i wyższe kwalifikacje, w tym dla pracowników fizycznych, stanowią wyzwanie dla systemów przygotowania zawodowego. Wyższe kwalifikacje wymagają większej liczby szkoleń zawodowych w instytucjach

szkolnictwa wyższego. Inaczej niż w przypadku najlepiej zaprojektowanych systemów podstawowego przygotowania zawodowego problemem jest brak krajowych ram i kontroli jakości, podobnie jak przejście od podstawowego przygotowania zawodowego do szkolnictwa wyższego. W przyszłości konieczne będą współpraca i

innowacje zarówno ze strony społeczeństwa obywatelskiego, jak i wszystkich poziomów władz rządowych w celu stworzenia równych szans. Komitet zauważa, że technologia cyfrowa i zastosowanie sztucznej inteligencji powinny być ukierunkowane na człowieka i przynosić korzyści całemu społeczeństwu oraz popierać ramy

regulacyjne dla sztucznej inteligencji. Nie należy stawiać oporu transformacji ekologicznej i cyfrowej, a Unia Europejska powinna wspierać rozwój systemów sztucznej inteligencji ukierunkowanych na konkretne zastosowania w celu przyspieszenia transformacji ekologicznej i klimatycznej. Wystąpią znaczne potrzeby w zakresie

innowacji od stworzenia i przyspieszenia nowych niskoemisyjnych procesów produkcyjnych po innowacje nie tylko w łańcuchach wartości o większym udziale obiegu zamkniętego w sektorach materiałów podstawowych, ale także w systemach energetycznych, które je napędzają. Co więcej, najbardziej obiecujące technologie

niskoemisyjne będą musiały sprawdzić się w skali przemysłowej. Będzie to wymagało szybkiego wsparcia politycznego, aby wprowadzić i zwiększyć skalę nowych niskoemisyjnych sposobów produkcji oraz sposobów wykorzystania materiałów. Przemiany niezbędne do osiągnięcia sprawiedliwej transformacji będą

wymagały wspólnych ram w celu zmobilizowania rządów, przedsiębiorstw i społeczeństwa obywatelskiego wokół ukierunkowanego rozwiązywania problemów. W tym procesie ważną rolę odgrywają innowacje społeczne. W związku z tym ważnym krokiem mogłoby być stworzenie międzysektorowej strategii Unii

Europejskiej na rzecz innowacji społecznych, większe uznanie podmiotów gospodarki społecznej oraz przetestowanie i być może wykorzystanie ich modeli biznesowych. Pomogłoby to stworzyć ekosystem dla subsydiowanych eksperymentów na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym. Przedsiębiorczość i zaangażowanie sektora

prywatnego stymulujące zmiany strukturalne odgrywają kluczową rolę w transformacji przemysłowej. Szereg barier dla innowacyjnej przedsiębiorczości utrzymuje się często tam, gdzie istnieje silne dziedzictwo przemysłowe, w szczególności niski poziom działalności przedsiębiorstw typu start-up i przedsiębiorstw

scale-up, słaba kultura przedsiębiorczości oraz brak innowacji i skutecznie połączonych sieci wiedzy. Ponieważ innowacje zazwyczaj pojawiają się w małych podmiotach, należy skupić się na promowaniu potencjału Sektora małych i średnich przedsiębiorstw, które świadczą usługi oparte na wiedzy na wysokim poziomie, takie

jak usługi przedstawicieli wolnych zawodów, w tym w odniesieniu do finansowania. Często odgrywają one pionierską rolę w zakresie pozycjonowania rynkowego powiązanych sektorów i są niezawodnymi i odpornymi na kryzysy pracodawcami. Przedsiębiorstwa i organizacje gospodarki społecznej, czyli podmioty działające w sektorze,

który wykazał się dużą odpornością i przyczynił się do złagodzenia skutków kryzysu, funkcjonują głównie w obszarach, na które mają wpływ transformacje cyfrowe i ekologiczne. W związku z tym należy zapewnić propagowanie ich działalności i procesów innowacji społecznych. Komitet zaakcentował fakt, że zmiany takie

jak nowe technologie, sztuczna inteligencja i duże zbiory danych w konsekwencji niosą ze sobą zmiany w dziedzinie procesów produkcyjnych i ogólnie gospodarki. Wpłyną one także na rynek pracy i dlatego priorytetem jest to, aby procesy te zachodziły w ramach owocnego dialogu społecznego, przy jednoczesnym

poszanowaniu praw i jakości życia pracowników wszystkich podmiotów gospodarczych. Ścisła współpraca między kluczowymi regionalnymi zainteresowanymi stronami jest niezbędna do określenia najbardziej zrównoważonych zastosowań i zmaksymalizowania rozwoju społeczno-gospodarczego. Punktem

odniesienia dla wspierania strategii sprawiedliwej transformacji w odniesieniu do obniżenia emisyjności i innych celów polityki klimatycznej są dobre praktyki partnerów społecznych na wszystkich szczeblach oparte na układach zbiorowych zapewniające równe szanse dla konkurentów gospodarczych w danym sektorze lub

regionie. Transformacja w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu stawia przed decydentami szereg złożonych wyzwań związanych z zarządzaniem. Jednym z nich jest znalezienie równowagi między długoterminowym wymiarem strategicznym transformacji a potrzebą działań krótkoterminowych. Transformacja

wymaga zarówno długoterminowego myślenia strategicznego i kształtowania polityki, jak i zdolności do dostosowania się do cykli wyborczych oraz związanego z tym dążenia rządów i innych zainteresowanych stron do realizowania projektów, których wyniki widać szybciej. Jednym z głównych rozwiązań z zakresu zarządzania

służących wdrażaniu i monitorowaniu postępów w zakresie sprawiedliwych społecznie transformacji jest europejski semestr, czyli procedura, podczas której koordynuje się w Unii Europejskiej politykę gospodarczą, fiskalną, zatrudnieniową i społeczną. Niezwykle ważne jest stałe ocenianie na poziomie

społecznym, gospodarczym i środowiskowym. Europejski semestr stopniowo nabrał bardziej socjalnego wymiaru, ale nadal dominuje jego wymiar makroekonomiczny i fiskalny. W związku z tym Komitet proponuje włączenie nowych, lepszych, mierzalnych i uzupełniających wskaźników społecznych, gospodarczych i

środowiskowych w celu monitorowania wszystkich aspektów filaru praw socjalnych i jego zasad zrównoważonego rozwoju, a także osiągnięcie synergii z tablicą wskaźników społecznych poprzez wprowadzenie koncepcji zrównoważonej gospodarki dobrobytu dla wszystkich wraz z ukierunkowanymi zaleceniami społecznymi i

środowiskowymi dla poszczególnych krajów. Transformacja przemysłowa przybiera wiele kształtów, co sprawia, że trudno jest opracować jedno, uniwersalne podejście dla wszystkich, które umożliwi rozwój nowych ścieżek przemysłowych. Podczas gdy sytuacja w niektórych sektorach gospodarki będzie się pogarszać z

uwagi na trwały spadek produkcji gospodarczej i zatrudnienia, inne będą musiały przejść dramatyczną restrukturyzację. Będzie to wymagało kompleksowego podejścia politycznego i ogromnych inwestycji, zarówno publicznych jak i prywatnych, a niezbędne będą także dobrze funkcjonujące lokalne i regionalne rynki pracy.

Pogodzenie długoterminowych ambicji w zakresie transformacji z krótkoterminowymi priorytetami może stanowić wyzwanie, ponieważ niekoniecznie łatwo jest uzyskać społeczną aprobatę dla środków politycznych, które mają ograniczony skutek natychmiastowy. Sprawia to, że regiony przechodzące transformację przemysłową

znajdują się w trudnej sytuacji. Z jednej strony muszą sprostać natychmiastowej potrzebie działania wynikającej z upadku tradycyjnych gałęzi przemysłu, aby zająć się takimi kwestiami jak wyższe bezrobocie, utrata dochodów i pogarszające się warunki życia części społeczeństwa, zwłaszcza grup znajdujących się w

niekorzystnej sytuacji i grup społecznie wrażliwych, takich jak osoby z niepełnosprawnością czy osoby starsze. Z drugiej strony muszą podjąć działania w celu wykorzystania możliwości związanych z modernizacją przemysłu, takich jak przyciąganie przemysłu o wyższej wartości dodanej, tworzenie lub przyciąganie nowych

przedsiębiorstw i modeli biznesowych oraz lepsze wykorzystanie technologii prorozwojowych. Niewłaściwe postępowanie ma konsekwencje polityczne, które mogą mieć również wpływ na poparcie dla działań w dziedzinie klimatu. Należy wzmocnić rolę regionów przechodzących transformację. Zaangażowanie

administracji regionalnych mogłoby przyczynić się do stworzenia ekosystemów niezbędnych do pomyślnej transformacji. Jako warunki wstępne dla tego procesu wymienia się planowanie długoterminowe, zdecydowane podejście ukierunkowane na konkretny obszar, inteligentną specjalizację i program w zakresie kapitału

ludzkiego. Kilka regionów w Europie – zwłaszcza regiony górnicze i hutnicze – przeszło już transformację z powodów ekonomicznych lub związanych z klimatem. Głównym warunkiem wstępnym udanej transformacji jest wyprzedzające podejście, które zapewni społeczeństwu godną przyszłość. Obejmuje to opracowanie

realistycznego planu działania, stworzenie niezbędnej infrastruktury badawczej oraz zapewnienie zaplecza technologicznego, innowacyjnego, akademickiego i edukacyjnego wraz z niezbędnym finansowaniem. Aby zapewnić odpowiednie finansowanie, europejskie instrumenty przewidziane do wspierania

tych regionów nie powinny zastąpić wysiłków krajowych. Proces transformacji przemysłowej może zapewnić ogromne szanse, ale ich wykorzystanie wymaga znacznych inwestycji w zaawansowaną produkcję i dostępną infrastrukturę, a także w badania naukowe i innowacje. Pociąga to za sobą również koszt początkowy, który

obejmuje świadczenia zastępujące dochody oraz wydatki na ponowne przeszkolenie pracowników. Istnieje już wiele instrumentów, również na szczeblu krajowym, służących wspieraniu działań i projektów związanych z transformacją. Cel, jakim jest osiągnięcie sprawiedliwej transformacji, został także powtórzony w planie

odbudowy. Zbyt często jednak polityczne środki wsparcia są opracowywane i realizowane niezależnie na różnych szczeblach rządowych, przy niewielkiej koordynacji lub jej braku oraz niewielkim monitorowaniu i ocenie. Komitet wzywa do zwiększenia i przydzielenia odpowiednich środków na potrzeby inwestycyjne w

celu przeprowadzenia rzeczywistej i radykalnej transformacji ekologicznej i cyfrowej. Aby zebrać wystarczające środki finansowe, Komitet opowiada się także za rozszerzeniem zakresu zasobów własnych, z możliwością włączenia podatku od usług cyfrowych oraz podatku od transakcji finansowych. Komitet popiera

jednocześnie poprawę zarządzania budżetem, z uwzględnieniem zagrożeń dla stabilności i wniosków z monitorowania najlepszych praktyk w zakresie ekologicznego planowania budżetu oraz planów budżetowych. Ponadto potrzebne są zachęty podatkowe, aby przekonać przedsiębiorstwa i indywidualne osoby do inwestowania w

inicjatywy ekologiczne niosące ze sobą skutki społeczne. Wyzwania stojące przed całym światem w związku z przejściem na ekologiczną i cyfrową gospodarkę wymagają ogromnych inwestycji, których nie zapewnią same środki publiczne i tradycyjne finansowanie poprzez pożyczki bankowe. Sektor prywatny będzie potrzebował ogromnych

nakładów inwestycyjnych. Należy w spójny sposób wprowadzić mechanizm kierowania środkami finansowymi sektora prywatnego na inwestycje, politykę społeczną i ład korporacyjny. Strategie dotyczące unii bankowej, unii rynków kapitałowych, zrównoważonego finansowania, finansów cyfrowych oraz Sektora małych i średnich

przedsiębiorstw wzajemnie się zatem wzmacniają i gwarantują kierowanie funduszy na bardziej produktywne projekty. Ponieważ transformacja przemysłowa często wymaga przejścia od starego i tradycyjnego przemysłu wytwórczego do działalności zorientowanej na przyszłość, nawet w tradycyjnych sektorach, może to prowadzić

do wyższego niż przeciętne bezrobocia z powodu lokalnie skoncentrowanej dezindustrializacji i bazy umiejętności pozostającej w sektorach upadających. Bezrobocie to będzie miało znamiona tymczasowości. Zasadnicze znaczenie ma przewidywanie i angażowanie przedstawicieli pracowników na poziomie branży i

przedsiębiorstw oraz przed podjęciem decyzji. Istotne jest, aby polityka dotycząca transformacji przemysłowej pomagała pracownikom i społecznościom lokalnym, zwłaszcza pracownikom niepełnosprawnym i innym pracownikom z grup społecznie wrażliwych, w zarządzaniu transformacją przy jak najmniejszych

utrudnieniach, jednocześnie maksymalizując potencjalne korzyści. Pomyślna transformacja w kierunku pracy przyszłości wymaga dostosowania polityki zatrudnienia i rozwoju kwalifikacji do warunków lokalnego rynku pracy. Jednocześnie podaż kwalifikacji musi być dopasowana do popytu na kwalifikacje. Lepsze

przewidywanie przyszłego zestawu potrzeb i podaży w zakresie kwalifikacji oraz odpowiednie przekwalifikowanie i podnoszenie kwalifikacji pracowników, w tym dostęp do uczenia się przez całe życie, należy połączyć ze strategiami, które stymulują inwestycje w nowe źródła zatrudnienia i wzrost wydajności. Zwłaszcza w

przypadku badań i rozwoju prowadzonych przez przemysł należy poszukiwać możliwości ustanowienia technologicznego przywództwa, co z kolei stworzy możliwości podnoszenia kwalifikacji. Instytuty techniczne, organizacje zawodowe i organizacje pozarządowe, a także publiczne agencje pracy także będą odgrywać kluczową rolę w

zapewnianiu wsparcia w postaci programów przekwalifikowania zawodowego. Komitet zauważa, że zapewnianie szkolenia jako wsparcia w ramach sprawiedliwej transformacji cyfrowej i ekologicznej rozpoczyna się od uznania uczenia się pozaformalnego i nieformalnego oraz od uznawania i certyfikacji kursów

szkoleniowych, co pozwoli na pełne włączenie uczenia się pozaformalnego i nieformalnego do kwalifikacji danej osoby. W programie na rzecz umiejętności powinno się zwrócić większą uwagę na rozwój kompetencji kluczowych w cyklach i programach kształcenia obowiązkowego, a także w odniesieniu do uczenia się

młodzieży i dorosłych. Sprawiedliwa transformacja wymaga odpowiedniej polityki społecznej wspierającej właściwe warunki pracy, dobrze funkcjonujących systemów rokowań zbiorowych i stosunków pracy oraz zapewnienia odpowiedniej ochrony socjalnej, aby pomóc pracownikom w okresie transformacji. Prawo do

bezpieczeństwa i higieny pracy jest podstawowym prawem pracowniczym dla wszystkich pracowników, bez względu na ich stosunek pracy lub rodzaj modelu biznesowego, w ramach którego pracują. Komitet wyraża głębokie zaniepokojenie faktem, że część nowych rodzajów pracy powstałych w związku z transformacją

klimatyczną i cyfrową może znajdować się poza zakresem przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy. Ponadto wykazano już, że w cyfrowych miejscach pracy występują poważne zagrożenia, takie jak intensyfikacja pracy, stres i przemoc psychospołeczna, a w przyszłości możemy spodziewać się wypadków spowodowanych

przez sztuczną inteligencję – wypadków, którym należy zapobiec. W związku z tym Komitet wzywa do ochrony wszystkich pracowników w drodze przepisów. Dialog społeczny odgrywa znaczącą rolę w kształtowaniu polityki gospodarczej, polityki w dziedzinie pracy i polityki społecznej. Komitet popiera opracowanie – w ramach

dialogu społecznego na odpowiednim szczeblu krajowym, regionalnym i europejskim – właściwych instrumentów na rzecz sprawiedliwej transformacji do celów zarządzania minimalną ochroną, jej zmiany i wprowadzania w przypadku reorganizacji miejsc pracy lub zwolnień grupowych wynikających z przemian technologicznych,

demograficznych bądź związanych z globalizacją, zmianą klimatu i gospodarką o obiegu zamkniętym. Te działania mają za cel udział pracowników w rokowaniach zbiorowych, aby móc przewidywać zmiany i zapewnić wsparcie pracownikom dotkniętym zwolnieniami. Komitet przypomina o potrzebie konsultacji z pracownikami i ich

przedstawicielami oraz informowania ich przy wprowadzaniu zmian, nowych technologii i systemów sztucznej inteligencji, które mogą prowadzić do zmian w organizacji pracy, nadzorze i kontroli pracy oraz w systemach oceny i rekrutacji pracowników. Komisja powinna wspierać dialog społeczny w celu włączenia pracowników w proces

transformacji klimatycznej i cyfrowej oraz monitorować jego efekty w ramach europejskiego semestru. Istnieje potrzeba stworzenia ram dla społecznie odpowiedzialnej restrukturyzacji i przewidywania zmian w przedsiębiorstwach, które to ramy uzupełniałyby istniejące prawa pracowników do informacji,

konsultacji i partycypacji oraz byłyby dostosowane do kluczowych elementów europejskiego modelu społecznego. Komitet wezwał do podjęcia działań w zakresie ochrony dochodu minimalnego w celu powstrzymania ubóstwa i wspierania rynku pracy sprzyjającego włączeniu społecznemu. Komitet ten zaleca zbadanie możliwości

ustalenia wspólnych minimalnych norm w dziedzinie ubezpieczenia na wypadek bezrobocia. W celu wytyczenia dróg odbudowy, które oznaczają inwestowanie w miejsca pracy oraz ochronę praw i płacy zapewniającej utrzymanie na minimalnym poziomie, w celu odnowy silnych instytucji rynku pracy dla wszystkich pracowników zgodnie

z wcześniejszymi zobowiązaniami oraz w celu zapewnienia ochrony socjalnej Komitet wzywa do umieszczenia sprawiedliwej transformacji w centrum odbudowy poprzez dialog społeczny, przy aktywnym zaangażowaniu społeczeństwa obywatelskiego, co przyczyni się do ukształtowania społecznej, sprawiedliwej i inkluzywnej

transformacji przemysłowej.